

PO SPALIO VĒLIAVA

LKP ROKIŠKIO RK IR RAJONO DŽDT ORGANAS

Nr. 3 (1744)

1959 m. sausio mėn. 7 d., trečiadienis

Kaina 15 kap.

○ ŠIANDIEN koki naudingą darbą a t l i k a i ?

Prieš devynias Rokiškis pagyvėja. Darbininkai, tarnaujant skuba į savo darbovietes, įstogų languose sužiba šviesos, prasideda eilinė darbo diena.

Išvairas mūsų miesto išlaigas aplanko dešimtys, o kartais ir šimtai dirbančių. Kiekvienas iš jų turi reikalą ir nori, kad jis būtų gerai ir greit išspręstas. Bet ar visuomet tai pavyksta?

Kokį valandą beužiltum, valstybiname banke visuomet pilna žmonių. Čia pamatysi ir miesto įstaigų, prekybinių organizacijų kabininkus, kolūkių pirmininkus, buhalterius, ir daugelių kitokių interesantų. Reikia pasakyti, kad banko darbuotojai stengiasi greti, mandagiai aptarnauti visus į juos besikreiplančius, jeigu reikia — net palarūti, paaiškinti. Mes įprate matyti finansininkuose „raidės“ žmones, labai dažnai ir su bluokratišku atspalviu, tačiau valstybinio banko kolektyvui to primesti negallima. Be abejo, pasibaigus darbo dienai, jei drąsiai gali pasakyti: ūlandien mes tam kolūkiui padėjom sutvarėti, vienokį klausimą, kitai organizacijai — kolūki ir t. t. Bet pasikelkime vienu aukštū aukštū ir uželkime į finansų skrylių. Darbuotojų daug, visi jie užimti svarbiu ir mūsų gyvenime labai reikalingu darbu. Nemažai čia būna ir interesantų sujviltausiai klausimai. Žodžiu, tik spėk suktis, greit ir dalykiškai juos aptarnauti. Tačiau šion stalgon užėjės kaip kaktis į sieną, nesimūši į netinkamą darbo atmosferą. Visko čia rasti: ir susigyrinimo tarp skyriaus vadovybės ir darbuotoju, ir bluokratizmo, ir galvojimo, kad interesantai yra dėl jūs, o ne jie dėl interešų, ir visokį kolūkių nelgiamybių. Be abejo, skyriaus vedėjas drg.

Sabaliauskas visa tai darbuotojai nežino, ką mato, tačiau nesijaučia jie ūlandien turi veikti, jo organizuojančios ir kokius klausimus spręstinti. Tokios nuotaikos priveda prie ištūžimo. Jos analptol nepadeda greit ir gerai tvarkyt patikėtā darbą, bet — priešingai — apneša visą kolektyvą, jie taip galima išsireikšti, voralinkliai, pro kurliuos nebegalima matyti didelio ir kūrybingo gyvenimo. Ar apie tai nevertētu pagalvoti ir kal kuriemis mūsų įstaigų vadovams?

Mes įžengėme į 1959 metus, įžengėme turėdami rankose milžinišką kelrodį — septynmečio piano kontrolinius skalčius. Jie gimbė deka sėjningo ir kruopštaius visos tarybinės liaudies darbo, kuri partija sumavavo ir nukrepė didingems atstutes uždaviniams įvykdinti. Kiekvienas įstaigos ar organizacijos kolektyvas yra mažytis ratukas tos didžiulės mašinos, mažytė dalelė didžiulio tarybų šalies liaudies proto, kuris ūlandien savo jėga stebina pasauly. Jau vien tal atsiminus ir tel singai įvertinus, būtina kiekvieną eilinę darbo dieną praleisti taip, kad drąsiai galėtum pasaikyti: „Dar viena plynai komunizmo rūmą įdėta.“

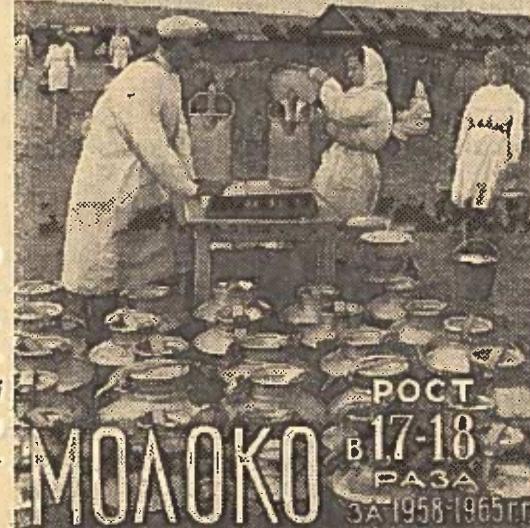
Lietuvij kultūros istorijos klausimais

Lietuvos TSR Mokslo akademijos Istorijos institutas pradėjo leisti daugiamotų veikalų lietuvių kultūros istorijos klausimais.

Išėjo iš spaudos leidinio „Iš lietuvių kultūros istorijos“ pirmasis tomas.

Knygoje skelbiami Nemenčinės ir Migonių piliaikalių, Veršvų kapinyno, Vilnius miesto ir kitų vertingų respublikos archeologinių paminklų tyrinėjimo duomenys. Stratpsniuose etnografiniuose klausimais apibendrinami lietuvių liaudies architektūros ir kitų materialinės kultūros reiškiniai tyrinėjimų rezultatai.

В 1965 ГОДУ 100-105
МИЛЛИОНОВ ТОНН

TSRS liaudės ūlio išvystymo tarpymo kontroliniuose skaičiuose numatoma pieno primelžinių kolūkiuose iš kiekvienos karčos padidinti nemažiau kaip iki 2.600 kilogramų. Padidinti pieno gamybą iki 100—105 milijonų tonų, arba 1,7—1,8 karto.

TASS'o foto kronika

LIETUVOS TARYBŲ SOCIALISTINĖS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO ISAKAS

Dėl Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesijos sušaukimo

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiu mas nutaria:

Šaukiant ketvirtuoju sušaukimo Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos devintąją sesiją 1959 m. sausio 19 dieną Vilniaus mieste.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiu mas Pirmininkas

J. PALECKIS

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiu mas Sekretorius

S. NAUJALIS

Vilnius, 1959 m. sausio 3 d.

Daug darbo reikalaujančių procesų fermojė mechanizavimas

ROSTOVOS SRITIS. Jau veikiančiose keturias iš eilės karvidėse pastatyta bėgintai keliai, kuriais lengvai juda vagonėliai su pašaru, veikia trąšų surinkimo transporteris bendro 160 metrų ilgio. Paukščiai įjungti iš Jungtuvą ir transporteris pradeda veikti, žmogus tik meta ant judamos juostos mėšlą. Transporteris ji paduoda į karvidės galą, o ten — į kita palinkusi transporteri. Su jo pagalba mėslas išmetamas į roges arba ratelius.

Baigiamos pastatyti dvi šešiaelės karvidės, kuriose bus mechanizuoti visi pagrindiniai daug darbo reikalaujantieji procesai.

Nuotraukoje:
transporteris išmeta mėslą į roges.

V. Turbino (TASS)
nuotr.

Tarybinio mokslo TRIUMFAS

TASS'o pranešimas apie kosminės raketos paleidimą Mėnulio link sukėlė didžiulį džiaugsmą Lietuvos darbo žmonių širdyse. Šiame didelelyje įvyko jie mato naujų tarybinio mokslo ir technikos triumfą, dar vieną nesugriaunamą tarybinės visuomenės santvarkos pranašumo priekštūkliuose.

Žinia apie tai, kad tarybinė kosminė raketa sukėmingai nutoesta nuo mūsų planetos, skridama pris Mėnulio, buvo respublikos mokslinės visuomenės dėmesio centre.

— Nepaisant to, kad mes, mokslininkai, buvome įsitikinę šio įvykio neišvengiamumu, — pasakė „Elto“ korespondentui Lietuvos TSR Mokslo akademijos Fizikos ir matematikos instituto direktorius profesorius Adolfas Jucys, — vis dėlto kosminė raketos paleidimas į Mėnulio rajoną padarė mums labai didelį įspūdį. Šis įvykis atveria naujų epochą pasaulyne moksle. Didžiulę reikėtum turėti trijų tarybinų dirbtinių Žemės palydovų paleidimą. Tačiau jie nenugalėjo Žemės traukos jėgos. Tai, kad tarybiniam mokslineinkams, konstruktoriaiems ir darbininkams pavyko sukurti daugiaupė raketą, kurios paskutinė pakopa pasiekė antrojo kosminio greičio — 11,2 kilometrų per sekundę,

yra tolesnis didelis žingsnis į tarplanetinius skridimus. Tuo pačiu mes visiškai priartėjome prie didžiojo Ciolkowskio svajonės įgyvendinimo. Pirmoji tarybinė kosminė raketa

mes didžiuojame tuo, kad toli už Žemės ribų, kosminėje erdvėje, skrenda tarybinų žmonių sukurti kosminė raketa, kurioje yra vėliau išsiskiria su Tarybų Socialinių Respublikų Sąjungos herbu.

Mūsų perspektyvos

Drg. N. Chruščiovo dupę bus išasfaltuotas. pranešimo TSKP XXI O tai padės žymiai geriau išspręsti aktualų transporto klausimą. Visa tai leis fabrikul septynmečio pabaigoje bendroios produkcijos išleidimą padidinti beveik du kartus, palygintus su 1958 metais. Darbo naumas per tą laikotarpį pakils daugiau kaip 40 procentų, žymiai sumažės gaminių savikaina. Keliakis šimtai išaugus darbininkų skaičius.

Kalbant apie ateities planus, reikia prisiminti ir tai, kaip iš puslau amatininkiskos įmonės, su menkute base ir nedideliu darbininkų skaičiumi, pokario metais „Nemunas“ išaugo į stambų fabriką, pajėgų lenktynianti su kitomis mūsų respublikos, o taip pat broliskųjų respublikų pirmaujančiomis tekstilės įmonėmis. Dabar fabrikas aprūpinatas priešakinė tarybine technika, tame dėl palydėti atitinkamą specialistų, šimtai aukštai kvalifikuoti darbininkų. Auga racionalizatorius, įnešančių didelį indėlį į darbo našumo kėlimą, žallavos ir valstybinių lėšų taupymą, viso gamybos proceso tobulinimą, skaičius.

Per artimiausius septynius metus mūsų įmonė dar labiau išaugo. O tam pas mus yra visos sąlygos. Statoma jėgalė pilnai aprūpinis elektros energija ne lik fabriką, bet ir daug kitų objektų. Naujieji gamybinių korpusai įgalina padidinti karšimo komplektą, verpimo mašinų skaičių. Fabrikas turi dideles durpių atsargas. Artimiausias metalas keliai iš Rokiškio į Juod-

J. GROCKIS
„Nemuno“ fabriko partinės organizacijos sekretorius

Pirmaujanti kiaulių šerėja

Pranė Girdziušienė

Ignalinos rajono Černiauskio vardo kolūkio gyvulų augintojai praeita metais jau gruodžio 1 dienai 100 hektarų naudmenų gavo po 24,9 centnerio mėsos, tame tarpe—100 hektarų ariamos žemės po 23,8 centnerio kiaulienos. Kiaulių šerėjui tarpe pirmavę Pranę Girdziušienę. Per vienuolika praeity metų mėnesių ji nupenėjo 325 bekonus. Šiuo metu P. Girdziušienė prižiūri 60 bekony. Per parą jos auginami bekonai vidutiniškai priauga po 500 gramų. Už sėzinę darbą kolūkio valdyba pirmaujančią šerėjai ne kartą premija.

Nuotraukoje: Pranė Girdziušienė.

M. Baranausko (ELTA) nuotr.

REIKIA DIDINTI PARŠAVEDŽIŲ SKAIČIŪ

A. DUDONIS
S. Nėries v. kolūkio III brigados brigadininkas

Septynmečio plano kontroliuose skaičiuose keliams uždaviniai žymiai padidinti mėsos gamybą ipareigoja visus žemės ūkio darbuotojus gerai apgalvoti ir apskalčiuoti tuos visus rezervus ir galimybes, kurios iki šio laiko dar nebuvu panaudojamos. Praėjusiais metais mūsų brigada pagaminė 11 cnt kiaulienos 100 ha ariamos žemės. Toks skaičius šimtus mus patenkinti negali.

Aš pats jau ne vieną sykį galvojau ir skaičiavau, kiek gali mūsų brigada galla duoti kiaulienos štaiš metais. Dabar turime 42 kiautes, iš jų 3—motinės. Jeigu tvarkant ūki be perspektyvos sekantems metams, tai mes galime per šiuos metus atiduoti valstybei 39 bekonus, o taip pat iki rudens atiduoli tas kiaules, kurios išaugus iki bekonų iš dabartiniu metu esančiu mažu par-

šeliu. Tokiu keliu einant mes lengvai galime pagaminėti po 25—28 cnt kiaulienos 100 ha arimo. Bet ar tai bus teisingas keliai? Jokiu būdu, ne. Juk taip tvarkantis tekli naujas metus suilikti tuščiomis kiaulidėmis, kalp žmonės sako— „lyg po gaisro“.

Yra kita kiaulienos gamybos didinimo keliai—turėti daugiau paršavedžių. Aš jau paskaičiavau, kad norint kiekvienais metais didinti kiaulienos gamybą, mūsų brigadoje reikia turėti nemažiau 12 veidancių paršellių kiaulų. Šis būrys galla būti sudarytas iš nuolatinio ir vienkartinių paršavedžių. Todėl iš dabar esamo prieauglio mes ir atskirsiame geriausias kiaulaites i paršavedžių grupė, o mėsos gamybai trūkstamas kiaules pagal suartis išaugins

kolūkietėliai. Turint galvoje tai, kad brigadoje yra gera kiaulidė, o svarbiausia — sėzinė ir daibšli kiaulininkė drg. Muronienė. Štaiš metalas mes dėsime vienas pastangas pagaminėti nemažiau kaip po 30 cnt kiaulienos 100 ha arimo.

Didinant mėsos gamybą, reikia plėsti ir pašarinė kultūrų pasėlių plotus. Pernai mes sodinome 12 ha bulvių. Aiškiai matosi, kad mažai. Galvojame bulvių pasodinti 20 ha, daugiau pasetė liucernos, kurios kiaulės labai megsta. Nepamiršime ir grūdinė kultūrų derlingumo kėlimo darbų, nes koncentruoti pašarai mums taip pat labai reikalingi.

Pradedant pirmuoju naujojo septynmečio plano metus, mūsų brigada yra pasiryžusi dėti visas pastangas žymiai pakelti mėsos, pelenai trūkstamas kiaules pagal suartis išaugins

„Šlandien elsi me i klnā“

Tokius žodžius kai dien galime išgirsti miesle, ir kai me. Ir ili rai, beveik nesurastas kiauluką vežti.

— O kai? — iš kalti? — O kalti? — iš kalti? — Bija balsas.

— Bija 1958 metų finansiškai planą ivykdė 130 pro-

atsakė Ger

Nemaža padidėjė kino filmų išreklama, negu

mo srityje. Visose raijaginių filmuose stambesnėse gyvekalbų sėdvietėse iengtos naujoteriškės skelbimų lentos. Prauginė Rokiškio kinoteatruo pačiame „Saulutė“ susikūrė brigadinių rellis, jungiantis 10 Praėjo Tičkaus vardo viaduktinėlėlės, mokyklos mokinį. Būsiūlėjo rellis narių jau išėjė į člūs, nutdirbę su kino aparatu ta kalba. Jų pagalba sutvarkytas kosminės kino reklamu lant dima, o

nės briguko Vladimiro sunkvežimiu.

— Kraut greičiau kabino vėliau. Eilėje kolūkiai kaip Tikruojų keliu „Jaunoji“ gvardijė Marytės Melnikaitė vardo ir kt. neįrengė. — Kino aparatinės.

Štaiš metalas kiaulės jau išėjė klausė t

— Agudas muras nesakė, susirinko gadininkai. Varga feriams ti keletės šinos i skirtos ūkiečiat

Agros kelio n brigadų reiame antrą—

Štaiš metalas kiaulės jau išėjė klausė t

— Agros kelio n brigadų reiame antrą—

Štaiš metalas kiaulės jau išėjė klausė t

— Agros kelio n brigadų reiame antrą—

Štaiš metalas kiaulės jau išėjė klausė t

— Agros kelio n brigadų reiame antrą—

Štaiš metalas kiaulės jau išėjė klausė t

— Agros kelio n brigadų reiame antrą—

Štaiš metalas kiaulės jau išėjė klausė t

— Agros kelio n brigadų reiame antrą—

Neuzmiršk šių skaičių!

Žuvies pramonės pakilimas

Tarybų Lietuvos žuvies pramonė per trumppačiai laikotarpį tapo stambia liudinė ūkio šaka, aprūpinta galingu laivynu ir žuvininkinė technika. Lietuvos žvezjai turi gerus žvejybinius tralerius, plaukiojančias bazes. Pastatytas Klaipėdos žvejybos uostas ir žuvies perdibimo įmonės. Visa tai padėjo padidinti žuvies sugavimą nuo 3,5 tūkstančio centnerių 1945 metais iki 930 tūkstančių centnerių 1958 metais. Maksimalus žuvies sugavimas iki kariaus metas viršytas 35 kartus.

Septynmečio plane numatyta padidinti žuvies sugavimą 1,7 karto. Tuo būdu, žuvies sugavimas 1965 metais, palyginti su 1950 metais, padidės 13 kartų ir sieks 1.545 tūkstančius centnerių. Žuvies sugavimas toliau bus didinamas daugiausia išsiauvinant naujus žuklės

rajonus Šiaurės ir Pietų Atlante, Šiaurės ir Baltijos jūrose.

Zymiai bus išplėstas ir žuvies produkcijos asortimentas.

Už gausų kukurūzų

mi iki 13 hektarų. Geria mažina kvadratinės lizdinei kukurūzų sėjai yra taip pat SKG-6V.

Kukurūzų pasėlių tarpueiltams išdirbtai bei mineralinėmis trąšomis išsiųsti mes turime kultivatorius KRN-4,2. Ily pagalbą sėkmingesiai galima kovoti su plikžolėmis, papildomai tręstai kukurūzus. Be to plėčiam yra žinomas kukurūzų nuėmimo bei silosavimo kombainas SK-2,6, kurio pilnai galiama mechanizuoti nuimti derlius ir paruošti žaliajai masę rauginti.

TSKP Centro Komitetas ir Tarybinė vyriausybė iškėlė uždarvinį 1959 metais visur gauti gausų kukurūzų derlius. Ką gali tam rei-

Pali vertingiausia si losinė kultūra mūsų respublikoje yra kuku rūzai. 1957 m. kukurūzų silosas Lietuvos kolūkuose ir tarybiniuose ūkuose sudarė aptie 40 procentų viso siloso kiekio. 1954 m. respublikoje buvo pasėta tik apie keturis tūkstančius hektarų, o štaiš metais — 42.000 ha kukurūzų.

Daugelis žemės ūkio artelių išmoko auginti kukurūzus ir užtikrintai gauna didelius žaliosios masės derlius. Jurbarke rajono „Tėvynės“ kolūkis 1957 m. iš kiekvieno kukurūzų hektaro 28 ha plole gavo vidutiniškai po 435 cnt žaliosios masės. Gerus kukurūzų derlius kasmet gauna Norkiškio, Slabados ir daugelis kitų tarybinių ūkų. Ši pavasarį Širvintų rajono „Naujo gyvenimo“ kolūkis turėjo silosul pasėjus 45 ha „Vir-25“ veislės kukurūzų. Rudenį visame plote gauata po 732 cnt žaliosios

masės iš hektaro, o kelvintosios laukinių kystės brigados kukurūzų augintoja Zuzana Motiejūnenė išaugino po 1.260 cnt kukurūzų žaliosios masės iš hektaro. Šie pavyzdžiai rodo, kad telišingai taliant agrotechniką, tinklei parenkant ir patrėstant dirvą, rūpestingai prižiūrint pasėlius visada gaunamas gau-

masės iš hektaro. Šie pavyzdžiai rodo, kad telišingai taliant agrotechniką, tinklei parenkant ir patrėstant dirvą, rūpestingai prižiūrint pasėlius visada gaunamas gau-

masės iš hektaro. Šie pavyzdžiai rodo, kad telišingai taliant agrotechniką, tinklei parenkant ir patrėstant dirvą, rūpestingai prižiūrint pasėlius visada gaunamas gau-

REPORTAZAS

BRIGADININKŲ
PIRMADIENIS

Dar prieš auštant į kontorą pradėjo rinktis kolūkiečiai. Vos jėjės į vidų, senyvo amžiaus kolūkietis, besipurydama nuo pečių sniegą, užklausa:

— Kažin, ar tuoju brigadininkas alets, norėčiau gauti leidimą kiauliuką į Rokiškį nuvežti.

— O be leidimo būtai? — iš kampo pasigirdo balsas.

— Bijau, dar porą darbadienį nubrauks, — atsakė senunas.

— Gerlau jau palaukii, negu pyklii su brigadininku, — išsirerpė į kalbą sėdinti už stalą moteriškė, — aš irgi užauginau bekoniuką ir tuo pačiu reikalau laukiu brigadininko.

Praėjo geroka valandžiukė. Susirinkusieji išžilėrėjo visus laikraščius, nutilo vykusi karšta kalba apie tarybinės kosminės raketos paleidimą, o pirmos junglinės brigados brigadininko Vlado Tumo vis dar nebuvu.

Kieme sustojo pora sunkvežimiu.

— Krovikai, sėskite greičiau į mašinas, — prokabinos langą šuktelėjo vienas šoferis. Tačiau į jo šauksmą niekas neišejo.

— Kas važiuoja į Rokiškį pakrauli sėlių? — jau jėjės į kambarį, paklausė tas pats šoferis.

— Aple jokias sėlinas mums niekas nieko nesakė, — chorū atsakė susirinkusieji, — mes brigadininko laukiame.

Vargais negalais šoferiams pavyksta surinkti keletą žmonių, ir mašinos išvažiuoja. Išskirsto kur kas ir kolūkiečiai.

Agronomės nurodytu keliu mes ateinaime į brigadininko namus. Perineame vieną kambarį, antrą — nė gyvos dvastos.

Tik garsiai sukosėjus, nuo krosnies aislilepia balsas:

— Kas ten vaikšlo?

— Labas rytas, o brigadininkas ar yra nomuose? — užklaustame.

— Nėra, nuo vakar dienos nebuvu atėjės, nežinom, nei kur valgė, nei kur miegojo, — lipdamas nuo krosnies aislako berniukas.

Sugrįžę į konlorą, radome nerimaujančią agronomę. Ji rašė raštelius ir siuntinėjo į vienas keturių puses.

Brigadininkas Tomas kviečiamas skubiai atvykti į konlorą, — toks buvo raštelis turinys.

Atsirado ir lokė, kurie mėgino užtarlti brigadininką.

— Visi darbat užbaigtū, galima dienelę — kitą ir pamiegoti, — kalbėjo užtarėjai.

O gal tai tiesa? Brigada pirmoji kolūkyje užbaigtė kūlimą bei kitus darbus. Tačiau liek brigadininkui, tiek kolūkiečiams atostogauti dar per ankstį. Ne tik šioje brigadoje, bet ir visose blogai ruošamasi kukurūzų sėjai. Pasutiniu metu pagerėjo

roglių keliai, tad reikia kuo skubiausiai vežti durpes ir komposiuoli su mėšlu. Nors brigada užbaigtė kūlii, tačiau sėklas nėra reikiama paruoštas. Jas reikia dar gerai išvalyti, vėdinoti. Vienu žodžiu, be priežiūros sėklų palikti negalima nė vienos dienos. Lėtai brigadoje remontuojamas inventorius, nors žiema jau baigia išpusėti. Vadinas, darbu dar yra daug.

...Visiems beteškant brigadininko Tumo, prabili atėjės į kontorą kolūkiečius iš antrios brigados:

— Jeigu Tumas išsi kolūkio ribose, tai mūsų brigadyrius Kaušakys vakar liko Utenoje... Užėjo į restoraną papleauti, laip ir nesulaukėme. Kažin kaip vargšelis atlinguos iš Utenos?

Paprasčiai, reportažai rašomi, kaip sakoma, iš teigiamos pusės. Ši reportažą parašėme apliečiai, ką dirbo prieštą pirmadienį „Gegužės Pirmosios“ kolūkyje kurie brigadininkai. Deja, viejo to, kad po išeinėjés dienos pailsėjus su dviguba energija kibti į darbą, brigadininkai Tumas ir Kaušakys visai nepasirodė savo poste. Brigadų kolūkiečiai, likę be vadovų, irgi iširo lyg blogo šeimininko bitės. Reikia laukti, kad kolūkio valdyba užkirs kelią tokiemis brigadininkų pirmadieniams.

V. Krasauskas
J. Valčiūlis

Baigėsi
darbo diena.
Troškūnų ra-
joninės bib-
liotekos kil-
nojamoji
knygų fondo
vedėjas Bron-
nės Manai-
ka, grīžęs į
namus, pasi-
ima dažus,
teptuką ir se-
dasi prie ne-
baigto pa-
veikslė.

Piešimu B.
Manaike do-
mėjos nuo
pat mažens.

Jau pradžios mokykloje jis neblogai piešė gamtos vaizdus, žmones. Tačiau gabiam vaikinui truko žinių. Bronius nenuleido rankų. Jis studijavo Riepinio, Ivanovo ir kitų dailininkų kūrinis, darė atskirų paveikslų detalių kopijas.

Atlikdamas karinę tarnybą, B. Manaike susipažino su pulko draugu ukrainiečiu Baranovu, kuris trejus metus buvo mokësis dailės akademijoje. Karybinė draugystė Broniui davė daug naudos. Abu draugai laisvalaikiu piešdavo plakatus.

Grīžęs iš Tarybinės Armijos, Bronius Manaike nutapė daug ori-

ginalių paveikslų, o taip pat padarė Levitano, Šiškinio ir kitų žymų dailininkų paveikslų kopijas.

Rajoninėse dailės parodose Broniui Manaikei už paveikslus

„Vakarejant“, „Rytas miške“ ir kitus buvo paskirtos pirmosios premijos.

Nuotraukoje: Bronius Manaike prie savo paveikslė „Žemos naktis“.

V. Kavaliūno (ELTA) nuotr.

M U M S R A Š O

Neprarasti gero vardo

Ragelių krauluvės vėdeja Jefrosnija Traftmovaitė visada išvykdo prekybinius planus, stengiasi parsivežti kuo daugiau ir išvairesnių prekių. Deja, ji neretai užmiršta minimalių sañitarinių taisyklių prisilaikymą. Dažnai Traftmovaitė galima pamatyti prekiuojant be chalato, atsvėrusi silkes ir ne-nusiplovusi rankų ima

iš dėžės ir deda ant sės metro dagties lempai, svarstyklų saldainius. Ji pradėjo siūlyti pirkli arba kilus nesuvyniolus į popierių maišto produktus. Gal būt norėdama greičiau išvkydinti planus, ji stengiasi pirkėjui išiūlyti prekių daugiau, negu jis pagiedauja. Antai, vienai moteris keletą paprašius pu-

L. Musnickas

UŽSITĖSUSI STATYBA

Labai apsidžiaugė Panemunėlio tarybinio darbininkai, sužinoję, kad pas juos bus pastatyti kultūros namai. Netrukus jie jau matė statomas kultūros namų sienas.

L. Pakalnis

Mūsų medžiagos pėdsakais

„Kodėl duona praranda skoni?“

Aisakydama į tokio Grobliénė redakcijai pavadinimo straipsnį, patalpią „Po Spalio vėliava“ Nr. 99(1737), Panemunėlio kooperatyvo reikalų valdytoja na iš mašinos duoną.

VOLOGDOS SRITIS. Čerepoveco kultūros namai — geriausi srityje. Čia meno savivėklos rateliuose dalyvauja virš 300 žmonių.

Nuotraukoje: estradinio orkestro solistė fotoateliuje retušuotoja Zoja Šišliakova. Dešinėje — estradinio orkestro dalyvis garvežio mašinistas Pavelas Družininas.

G. Udalcevo (TASS) nuotr.

derlių 1959 metais

treči organinėmis irą-
šomis.

Parenkant iš anksto kukurūzams žemės plotus, būtina patikrinti, ar dirva neužkrēsta sprakšių lervomis. Jeigu viename kvadratiname metre žemės yra daugiau kaip 20 sprakšių lervų, tokie plotai netinka šiai kultūrai auginti.

Kukurūzus auginant silosui reikia žiūrėti, kad būtų gauta ne tik daug žalios masės, bet ir kad toji masė būtų klek galima maistingesnė. Mūsų respublikoje buvo daroma didelė kialda: jei buvo sėjami eiliniu būdu ir buvo stengiamasi gauti kuo daugiau žalios masės, negalvojant apie tos masės kokybę. Visasajunginiame kuku-

rūzų augintojų seminare gausiai pavyzdžiai buvo įrodyta, kad nelesingai daro tie moksliškiai darbuotojai, žemės ūkio specialistai bei ūkių vadovai, kurie vertina kukurūzų naudingumą, atsižvelgdami į žalios masės derlių ir nesiengia idiegli tokias agrotechnines priemones, kurios įgalintų užauginti pieninės-vaškinės stadijos burbuolėmis savo pašarine verte priilygsta 2,5–3,5 ha pieninėlų runkelių, o darbo sąnaudos kukurūzams auginti gerai naudojant techniką yra 3–4 kartus mažesnės.

Labai svarbu išlikti visų kukurūzams ateliuanių pavasarį sėti skirtų žemės rūgštingumą. Rajonų žemės ūkio inspekcijų specialistai turi savo rekomendacijose kolūkiams nurodyti, ko-

Néra abejonės, kad respublikos žemės ūkio darbuotojai jau dabar padarys viską, kad ateinančiais metais mūsų kolūkių ir tarybiniai ūkiai išaugintų gausius kukurūzų derlius, aprūpintų visuomeninius gyvulius šiuo vertingu pašaru.

H. NIVINSKAS
Lietuvos TSR žemės ūkio ministro pavaduotojas

PO SPALIO VĒLIAVA

4 ps. 1959 m. sausio 7 d.

MOKYTIS YRA VISOS SĀLYGOS

Nauji ir didingi uždaviniai keliams žemės ūkiui šiaime septynmetėje. 1959–1965 metų kontroliniai skaičiai grūdu ir cukrinį rinkelių gamybą respublikoje numato padidinti 1,5–1,7 karto, linų pluošto–1,6, mėsos – 1,5 karto, dvigubai daugiau duoti valstybei bulvių, pieno ir kitų žemės ūkio produktų. Tai svarbus, atsakingas darbas, kuris pareikalaus iš žemės ūkio darbuotojų nemažai ryžto, energijos, taip pat ir žinių.

Tarybinis mokslas ir jo pasiekti laimėjimai žemės ūkyje aiškiai rodo, kad mūsų šalyje yra visos galimybės plačiai išvystyti visokerlopą produkciją, pagaminti gausumą įvairių žemės ūkio produkta. Rajono kolūkuose yra labai daug kolūkinės ekonominės kėlimo rezervų, kurių, deja, tinkamai neišnaudoja mūsų rajono žemdirbiai. O tai trukdo ir teoretinių žinių žemės ūkio srityje stoka, ir maža patirlis kolūkinėje gamyboje.

Mūsų respublikoje yra platus specialių žemės ūkio mokyklų tinklas. Šios mokyklos kasmet išleidžia gausų būrį kvalifikuotų žemės ūkio specialistų. Mūsų rajone veikia Salų žemės ūkio technikumas, kuriamo daugelis gali išgyti jaunesnio agronomo ar zootechniko specialybę. Kad būtų padidintas žemės ūkio specialistų skaičius rajone neatitraukiant jų nuo tiesio-

SAMARKANDO
SRITIS. Portatyvus
ultratrumpuju bangu

Radijoteleaktografas

radijo įtaisinys, pritvirtintas ant avies nugaro, neregimai suriša bandomajį gyvūnį su moksline laboratorija, esančia toli nuo ganyklos. Avis ganosi bandone, o tuo metu specialus perdaivėjas, registruantis jos fiziologines funkcijas, automatiškai perduoda į efirą signalus, kuriuos priima radijo stotis ir po iššifravimo paskoja mokslininkams apie organizmo veiklą gamtinėse sąlygose.

Ši miniatiuarinių įtaisių, pavadinčių radijoteleaktografu, sukonstruavo Samarkando karakilių mokslinio tyrimo instituto vyr. mokslinis bendradarbis Borisas Vasiljevičius Paninas.

Naudodamiesi jo sukurtu aparatu, instituto fiziologai padare eilę bandymų stebint dykumoje besiganančiu karakilių avii širdies, kvepavimo, nervų ir raumenų darbą. Dažniai, gauti radijoteleaktografo pagalba, įgalina racionaliai organizuoti avių ganymą dykumų ganyklose.

JAPONIJA. Ivate prefektūros kaunojuose rajonuose dar egzistuoja feodalizmas. Valstiečiai išdegina medienos angli miškuose, priklausantose dvarininkui, kurį jie vadina „imperatorių“. Dalį dienų metuose jie privalo dirbti nemokamai. Pagrindinis maisto produktas yra soros.

Nuotraukoje: valstietė kulia soras.
Džapan Press agentūros nuotr.

V. Kapsuko pirmame raštome bus surinkti jo straipsniai ir korespondencijos, parašytos iki 1905 metų revoliucijos. Numatyta pakartotinai išleisti P. Cvirkos raštus aštuoniuoju tomuose. Pirmieji penki tomų pasirodys šiels metais. Taip pat išeis V. Mykolaičio-Putino raštų pirmieji penki tomų iš dešimties tomų rinkinio. Lietuvos TSR nusipeinusių meno veikėjo J. Baltyšio 50-ujų giminimo metinių proga bus išleistas jo raštų penkiatominis. Naujas A. Baranauskas „Anykščių šiello“ iliustruotas leidinys pasirodys poemos parašymo 100-ujų metinių proga.

Bus taip pat išleista daug naujų lietuvių rašytojų kūrinių. Išeis iš spaudos naujas A. Venclovos romanas „Gimimo diena“, kuriamo valzduojami istoriniai 1940–1941 metų įvykių Lietuvoje. A. Bellauskas paruošė spaudai romaną „Rožės žydi raudonai“, pasakojantį apie jaunimo gyvenimą pokariiniu laikotarpiu. Pirmąjį apysaką apie šių dienų kolūkinį

Nuotraukoje: instituto mokslinai bendradarbiai B. Paninas (dešinėje) ir A. Mikirtyčius stato anteną ant bandomosios avies, kuri ganosi Katta-Kurgano rajono tarybinio ūkio „Ules“ ganyklose.

(A. Kuzmenko. TASS) nuotr.

Amerikiniame ūkuje

35 metų Niujorko gyventojas Chosé Peresas, kilęs iš Puerto-Riko, turėdamas žmoną ir penkis vaikus, 1957 metų spalio mėnesį neteko darbo. Po ilgų ir bergdžių ieškojimų, jis, netekęs vilties gauti darbo, šoko iš šeštojo aukšto lango ir užsimušė.

Šio darbininko mirtis – dar vienas išskūkis visuomeninėl santvarai, kuri priverčia svelkus ir stiprius žmones nieko neveikti, palieka juos be lėšų pragyvenimui.

Net oficialais Jungtinės Amerikos Valstijų darbo ministerijos duomenimis, žalyje užregistruota apie 4 milijonus visiškų bedarbių. Tai – didžiulė armija žmonių, besibastantių didelių ir mažų miestų gatvėmis. Jie sutinka dirbtį bet kokį darbą, kad tikrai nemirštų iš bado.

Kaip balsios ligos epidemija, nedarbas palečia Amerikos miestus, ardo amerikiečių šelmas.

Visą savaitę vaikščiojau niūriomis gatvėmis su niūriais namais, kur vaikšto niūriai nusiteikę žmonės, – rašo „Niujork – taiks“ laikraščio korespondentas iš Detroit – Amerikos automobilių gamybos sostinės.

Štai slovių gamyklos, pastatytos tam, kad palenkintų Amerikos troškimą būti turtinčia. Jos aprūpintos pagal paskuijinį technikos žodį; už jų konvejeriai su žaliau ir pusfabrikačiais, laukiančiais, kol juos pavers gatava produkcija. O čia – atleisti iš šių gamyklių darbininkai...

Ju gyvenimo sąlygos vis biogėja, jų pasilikėjimas savimi mažeja klekvenę savalę, nes jie niekam nereikalini-

gi. Tačiau tame pačiam Detroite, lyg ir probėgomis pažymi korespondentas, jis stebina kapitalių prabanga. „Bankai tinsta nuo indėlių. Dviejų pačių brangiausiai firmų automobilių – „Kadilak“ ir „Sanderberd“ gaminami kaip

ir anksčiau. Sunkiausia patekti į luos restoranus, kur biftekas kainuoja nuo 5 iki 8 dolerių“.

Amerikos propagandininkai gausybės iliustruotų žurnalų puslapiuose mėgina skelbti, kad saujos tankančių biznių gražus gyvenimas

– tai tiesa aplie šančių Ameriką, kuri, esą, viskas gražu.

Nedarbas? Yra, – sunčia jie. Tačiau čia pat pabrėžia, kad bedarbiai gauna pašalpą. Žmonės, kurie niekad nestovėjo ellėse darbo biržoje, gal būt, ir gali rimtai kalbėti apie šią pašalpą. Tačiau, pirmia, jų gauna maždaug iki pusė darbininkų, netekusiu darbo, antra, jų duodama tam tikrą laiką, po kurio pašalpos gavėjas turi susirasti darbą. Bei kaip ir kur jis rasti?

Amerikos žurnalistė Hardner, laikraščio „Worker“ korespondentė, aplankė Paseiko pramonės miestą Njudžersio valsčiuje. Ji matė 15 bedarbių ellų samdymo blure. Daugelis stovėjusių ellėse pirmą kartą susidurė su masiniu nedarbu. Tačiau tarp jų buvo ir tokiai, kurie pergyveno 1929–1933 metų krizę.

Didžiuliame, pilname žmonių kambaryje, paskoja Hardner, buvo vienos nejaunas darbininkas. Jau daugiau kaip pusė metų šis žinogus neturi darbo ir jokių lėšų pragyvenimui. Jam dabar 62 metai. Liko dar 3 metai, kol jis galės gauti pašalpą, išduodama pasehusiems. O kaip gyventi dabar?

Ką daryti žmogui, kai balgiasi nedarbo pašalpos laikas? Jeigu jis nespėjo per laiką vėl susileškoti darbo, jo padėtis be išelties, nes tuomet praranda viską: paskutines lėšas pragyvenimui, išleisę gauti pensiją, išleisę apsidrausti gyvybę ir telsę gauti pašalpą susiragus.

Bedarbis, kad nemirštų iš bado, gali kreiptis paramos į labdaringsas organizacijas, tačiau iš

anksto jis turi išlikti valdininkus, kad pardavė arba užsiūlė viską, ką galima buvardoti arba užstatyti ir šie valdininkai sprudoti ar neduoti leidimą gauti maisto.

Tačiau toli gražu visi bedarbiai elna labdarings organizacijas prašyti išmaldo. Daugelis nenori, kai juos lyginu su elgetmis.

„Darbininkai nenori maldos, jie nori darbo – rašo žurnale „Nelis B. Vidikas“ – profesjegos veikėjas iš Detroit.

Taigi, žmogus, neliekęs darbo, netrukus nentekia bet kokį iš pragyvenimui. Jaučia energingas darbininku tampa valkata. Kai kurie pradeda plėškaiti laikraštis „Uol-s džornel“ rašė, kad pėnal Niujorke plėškai my buvo 16 proc. daugiau, negu 19 metais. Laikraštis nurodo, kad, be kita kai atsitiko dėl padidusio nedarbo.

Hosé Peresas nelaikė plėšiku. Netekęs vilties rasti kur pritaikytis į vo jėgas ir sugebėjimą likęs be duonos kąsnis, jis pasitraukė iš gyvenimo. Jo mirtis – demokruojantis nuosprendžiauomeninėl santvarai, kuri priverčia žmones egzistuoti be tikslio, doro juos „nereikalingus“.

V. Radionovas

Redaktorius Z. LAPINSKA

Gyventojų vidurinės mokyklos kolektivas reiškia gilią užuojaudžių mokymo dalies vedėjai

Cinio skleinių Emilijai

dėl jos mylimos motinos mirties.

Kamajų vidurinės mokyklos mokytojai

Cinio skleinių

Emilijai, Jos mylimai motinai mirus, reiškiamė gilią užuojaudžių.

Ankletiniai

NAUJI GROŽINĖS LITERATŪROS LEIDINIAI

Štaiš metais Lietuvos TSR Valstybinė grožinės literatūros leidykla išleis aplie 220 pavadinimų knygų, kurių bendras tirazas sudarys 3.150 tūkstančių egzempliorių. Daugiau kaip pusė visų naujų knygų bus lietuvių rašytojų kūrinių.

Leidyklos tematiname plane numatyta išleisti ne maža knygų, valzduojančių Lietuvos darbo žmonių revoliucinę kovą. D. Budinės knygoje „Antrasis žemaičių pulkas“ pasakoja savo prisimimus apie kovą už Tarybų valdžią Žemaitijoje 1919 metais. Maželių lie tuviško revoliucinio dalinio kovas su bermontininkais ir Plechavičiaus nacionalistinėmis gaujomis apraše savo knygoje revoliucinį įvykių 1918 metų Žemaitijoje dalyvis V. Savickas. Partijos narys nuo 1917 metų, dabar personalinis pensininkas K. Plioplys kovėsi už Tarybų Lietuvą prie Vilniaus, Trakų, Švenčionų. Šias kovas jis pavaizdavo savo prisiminių knygoje, žymiojo revoliucionieriaus

V. Kapsuko pirmame raštome bus surinkti jo straipsniai ir korespondencijos, parašytos iki 1905 metų revoliucijos. Numatyta pakartotinai išleisti P. Cvirkos raštus aštuoniuoju tomuose. Pirmieji penki tomų pasirodys šiels metais. Taip pat išeis V. Mykolaičio-Putino raštų pirmieji penki tomų iš dešimties tomų rinkinio. Lietuvos TSR nusipeinusių meno veikėjo J. Baltyšio 50-ujų giminimo metinių proga bus išleistas jo raštų penkiatominis. Naujas A. Baranauskas „Anykščių šiello“ iliustruotas leidinys pasirodys poemos parašymo 100-ujų metinių proga.

Bus taip pat išleista daug naujų lietuvių rašytojų kūrinių. Išeis iš spaudos naujas A. Venclovos romanas „Gimimo diena“, kuriamo valzduojami istoriniai 1940–1941 metų įvykių Lietuvoje. A. Bellauskas paruošė spaudai romaną „Rožės žydi raudonai“, pasakojantį apie jaunimo gyvenimą pokariiniu laikotarpiu. Pirmąjį apysaką apie šių dienų kolūkinį